



**Republica Moldova**

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

**DECIZIE**

**DE INADMISIBILITATE**

*a sesizării nr. 127g/2025*

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 15 alin. (4) lit. a) și b) din  
Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii

*(ridicarea imunității judecătorului și suspendarea din funcție în legătură cu  
pornirea urmăririi penale)*

CHIȘINĂU

30 aprilie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,  
dlui Sergiu LITVINENCO,  
dlui Ion MALANCIUC,  
nei Viorica PUICA,  
dlui Nicolae ROȘCA,  
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,  
cu participarea nei Emilia Cazacu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 3 iunie 2025,  
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,  
Având în vedere actele și lucrările dosarului,  
Deliberând la 30 aprilie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

## PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 15 alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, ridicată de dl avocat Petru Balan, în interesele dlui Mihail Diaconu, parte în dosarul nr. 3d-57/2023, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători format din doamnele Diana Stănilă și Stela Procopciuc și domnul Ion Malanciuc din cadrul Curții Supreme de Justiție, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

## ÎN FAPT

### **A. Circumstanțele litigiului principal**

3. La 14 noiembrie 2023, Procurorul General i-a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii acordul pentru aducerea silită, reținerea, arestarea și percheziționarea judecătorului Mihail Diaconu.

4. Prin hotărârea nr. 528/33 din 14 noiembrie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii și-a dat acordul pentru aducerea silită, reținerea, arestarea și percheziționarea judecătorului Mihail Diaconu și l-a suspendat din funcția de judecător până la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza respectivă.

5. La 12 decembrie 2023, dl Mihail Diaconu a contestat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii la Curtea Supremă de Justiție.

6. La 28 martie 2025, dl avocat Petru Balan a ridicat, în interesele dlui Mihail Diaconu, excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 15 alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

7. Printr-o încheiere din 22 mai 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

## **B. Legislația pertinentă**

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

### **Articolul 1 Statul Republica Moldova**

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

### **Articolul 7 Constituția, Lege Supremă**

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și niciun alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

### **Articolul 16 Egalitatea**

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

### **Articolul 20 Accesul liber la justiție**

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

### **Articolul 21 Prezumția nevinovăției**

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

### **Articolul 26 Dreptul la apărare**

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

### **Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii**

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.”

#### Articolul 54

##### Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

#### Articolul 116

##### Statutul judecătorilor

„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(3) - abrogat.

(4) - abrogat.

(5) Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora. (51) Judecătorii au doar imunitate funcțională în condițiile legii.

(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.

(7) Funcția de judecător este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.”

#### Articolul 121<sup>1</sup>

##### Rolul

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței autorității judecătorești.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii sunt următoarele:

#### Articolul 15

##### Ședințele

„[...]

**(4) La ședințele Consiliului Superior al Magistraturii se citează în mod obligatoriu persoanele a căror problemă se examinează, cu excepția cazurilor când se examinează:**

**a) propunerile prevăzute la art. 23;**

**b) suspendarea din funcție a judecătorului în legătură cu pornirea urmăririi penale;**

[...]”

## Articolul 23

### Asigurarea inviolabilității judecătorului

„(1) Propunerea Procurorului General sau a prim-adjunctului, iar în lipsa acestuia – a adjunctului desemnat prin ordinul Procurorului General de pornire a urmăririi penale, de reținere, de aducere silită, de arestare sau de percheziție a judecătorului se examinează de către Consiliul Superior al Magistraturii imediat, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii examinează propunerea Procurorului General sau a prim-adjunctului, iar în lipsa acestuia – a adjunctului desemnat prin ordinul emis de Procurorul General doar sub aspectul respectării condițiilor sau a circumstanțelor prevăzute de Codul de procedură penală pentru dispunerea pornirii urmăririi penale, reținerii, aducerii silită, arestării sau percheziției judecătorului, fără a-și aroga atribuțiile unei instanțe judecătorești.”

## ÎN DREPT

### A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că prevederile contestate îi încalcă dreptul la apărare, deoarece exclud participarea judecătorului la ședința Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la ridicarea imunității și la suspendarea din funcție în legătură cu pornirea urmăririi penale. Prin urmare, judecătorul este lipsit de dreptul de a-și prezenta punctul de vedere sau de a oferi explicații, afectându-se caracterul echitabil al procedurilor desfășurate în fața organului de autoadministrare judecătorească.

11. Autorul menționează că suspendarea din funcție a judecătorilor de către Consiliul Superior al Magistraturii pentru o perioadă nedeterminată, fără un control judiciar periodic și fără a-i oferi judecătorului vizat posibilitatea de a-și prezenta punctul de vedere, nu este însoțită de garanții suficiente împotriva arbitrarului și reduce rolul Consiliului Superior al Magistraturii la o simplă formalitate.

12. Autorul excepției afirmă că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1, 7, 16, 20, 21, 26, 43, 54, 116 și 121<sup>1</sup> din Constituție.

### B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, ține de competența Curții Constituționale.

15. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces și este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile articolului 15 alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la

Consiliul Superior al Magistraturii, care nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

17. Pentru că a fost sesizată cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea trebuie să verifice dacă normele contestate sunt aplicabile în cauza de pe rolul instanței. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ pentru examinarea unei cereri privind anularea unei hotărâri a Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală.

18. Curtea constată că, la 23 martie 2026, Curtea Supremă de Justiție a dispus printr-o încheiere încetarea procesului judiciar, în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, în legătură cu decesul reclamantului și lipsa voinței succesorilor de a continua procesul<sup>1</sup>.

19. Curtea notează că poate verifica constituționalitatea unei norme pe baza excepției de neconstituționalitate doar dacă persoana care o ridică va beneficia de aceasta. Astfel, pentru că procesul în care a fost ridicată excepția a încetat, eventuala declarare a neconstituționalității prevederii contestate în sesizare nu-i poate servi autorului sau succesorilor săi. Așadar, Curtea constată că sesizarea a dobândit caracterul unei *actio popularis* (a se vedea DCC nr. 140 din 7 noiembrie 2024, § 20).

20. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea în cauză privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alin. (2) și (4) lit. c), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

### **D E C I D E:**

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 15 alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, ridicată de dl avocat Petru Balan, în interesele dlui Mihail Diaconu, parte în dosarul nr. 3d-57/2023, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președinte**

**Domnica MANOLE**

*Chișinău, 30 aprilie 2026  
DCC nr. 66  
Dosarul nr. 127g/2025*

---

<sup>1</sup> [https://jurisprudenta.csj.md/search\\_col\\_civil.php?id=81134](https://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=81134)